

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony przyrody jest Ustawa o Ochronie Przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.), która określa formy ochrony przyrody.

Istniejące formy prawnej ochrony przyrody w Nadleśnictwie Myślibórz (liczba w nawiasie)

- rezerваты przyrody (2)
- obszary chronionego krajobrazu (2)
 - pomniki przyrody (6)
 - użytki ekologiczne (2)
 - Obszar Natura 2000 (5)
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów
 - siedliska podlegające ochronie

Rezerваты przyrody

Lp	Nazwa rezerwatu	Dz.Ur z (Nr poz.)	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze	
			Oddz.	Gmina Leśnictwo	Przedmiotu ochrony	Typu ekosystemu	Dz. U.	Planu u. l.	Zbiorowiska zespoły roślinne	Grupy zwierząt
1.	„Jezioro Jasne”	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 96 z 2008 r., poz. 2078	3c, f	Lipiany Przydarłów	Rosłin zielnych i krzewinek (zrk) Florystyyczny (PFI)	Ekosystemów jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz wodny (EW)	14,79	12,01	stanowisko wolfii bezkorzeniowej	ptaki, płazy
2.	„Tchórzyno”	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 91 z 2007 r., poz. 1564	356i, j, k, l, m	Myślibórz Otanów	Rosłin zielnych i krzewinek (zrk) Florystyyczny (PFI)	Torfowisk przejściowych (tp) Torfowiskowy (ET)	37,18	7,68	<i>Molinietum coeruleae</i>	płazy, gady, ptaki, bezkręgowce

Rezerwat przyrody „Jezioro Jasne”

Rezerwat utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 stycznia 1973 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 5, poz. 38 z 9. 02. 1973 r.). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 47/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie rezerwatów przyrody (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 96 z 2008 r., poz. 2078).

Rezerwat położony jest na terenie gmin: Lipiany, Myślibórz, w powiatach: pyrzyckim i myśliborskim.

Cel ochrony:

Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska najmniejszej rośliny naczyniowej wulfii bezkorzeniowej *Wolffia arrhiza* oraz wielu innych rzadkich gatunków roślin wodnych.

Opis przedmiotu poddanego ochronie:

Rezerwat obejmuje obszar nieckowatej bagienno-wodnej doliny położonej po północnej stronie jeziora Jasnego. Około 90% powierzchni rezerwatu stanowią wody, które niewielkie wyspy rozdzielają na trzy akweny. Znajdują się tu stanowiska cennych gatunków roślin, ponadto licznie występują płazy m. in.. grzebiuszka ziemna, traszka grzebieniasta, kumak nizinny.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 13/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Jasne” (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 35 z 2008 r., poz. 696). Obecnie obowiązującym jest Rozporządzenie Nr 48/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 96 z 2008 r., poz. 2079).

Rezerwat przyrody „Tchórzyno”

Rezerwat utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 października 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 64/65, poz. 363 z 1965 r.). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 52/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 20 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rezerwatu przyrody „Tchórzyno” (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 100 z 2007 r., poz. 1727).

Rezerwat położony jest na terenie gminy Myślibórz, w powiecie myśliborskim.

Cel ochrony:

Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska z bardzo bogatą i rzadką roślinnością na kredzie jeziornej oraz zarastającego jeziora z podwodnymi łąkami, złożonymi głównie z kredotwórczych glonów – ramienic *Charales*.

Opis przedmiotu poddanego ochronie:

Przedmiotem ochrony jest jezioro Tchórzyno pochodzenia lodowcowego, wraz z torfowiskiem. Jezioro znajduje się w fazie postępującego wypłykania i zarastania. Występują tu rzadkie zespoły roślinne, m. in. zespół marzycy czarniawej *Schoenetum migricantia*. Głównym gatunkiem torfotwórczym jest kłóc wiechowata. Do największych osobliwości florystycznych rezerwatu należą liczne storczyki, ramienice, kłóc wiechowata, pływacz zwyczajny.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 59/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 12 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tchórzyno” (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 106 z 2007 r., poz. 1829).

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania¹.

Na terenie Nadleśnictwa Myślibórz znajdują się 3 użytki ekologiczne zajmujące powierzchnię 62,03 ha.

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia, cel ochrony	Uwagi
				całk.	w zarządztwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
1.		Rozporządzenie Nr 13/98 Wojewody Szczecińskiego z 23. 10. 1998 r.*	Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego Nr 25 z 1998 r., poz. 298	11,49	11,49	83a	Kozielice <i>Przydarłów</i>	„Jezioro Świdno” zachowanie ze względów estetycznych, naukowych, przyrodniczych i dydaktycznych cennego ekosystemu, zlokalizowanego na terenach podmokłych i bagiennych. Miejsce bytowania ptactwa wodno-blotnego.	-
2.		Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Gorzowskiego z 10. 12. 1998 r.*	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20 z 1998 r., poz. 268	19,63	19,63	318f, g; 322c; 323c	Myślibórz <i>Otanów</i>	Ochrona pozostałości różnorodnych ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk.	-

¹ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 627.)

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia, cel ochrony	Uwagi
				całk.	w zarządztwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
3.		Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Gorzowskiego z 10. 12. 1998 r.*	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20 z 1998 r., poz. 268	30,91	30,91	342d, f, j, k, o, p; 343c, h; 344c, f; 345a, b	Myślibórz <i>Przydarłów</i>	Ochrona pozostałości różnorodnych ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk.	-
SUMA					62,03				

* Użytki istniejące, utrzymane na mocy Rozporządzenia Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez Wojewodę Gorzowskiego, Wojewodę Koszalińskiego, Wojewodę Pilskiego, Wojewodę Słupskiego oraz Wojewodę Szczecińskiego obowiązujących na obszarze województwa zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zach Nr 7 z 1999 r., poz. 71).

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Na terenie Nadleśnictwa Myślibórz znajdują się 2 obszary chronionego krajobrazu.

- **OChK „B – Myślibórz”**

Obszar istniejący od 1998 roku. Ogólna powierzchnia obszaru wynosi 28942 ha, w tym w województwie zachodniopomorskim 21 580 ha.

Obecnie obowiązującym aktem prawnym w sprawie obszaru jest Uchwała Nr XXVI/361/13 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 22 lipca 2013 r., poz. 2753) zmieniająca uchwałę Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 66, poz. 1804 ze zm.).

Celem powołania obszaru jest zachowanie naturalnego ciągu rynnowego jeziorno-bagiennego z mozaiką zbiorowisk roślinności leśnej o niepowtarzalnych walorach krajobrazowych i wysokiej wartości kulturowej; różnorodność ekosystemów wodnych, bagiennych i lądowych, naturalne zbiorowiska bagiennych lasów; stanowiska gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych; fitocenozy siedlisk objętych prawną ochroną krajową i Dyrektywą Siedliskową; stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych oraz siedlisk ptaków objętych ochroną strefową.

OChK B - Myślibórz	Pow. obszaru [ha]	Pow. w zasięgu terytorialn ym [ha]	Pow. N-ctwa [ha]
Nadleśnictwo Myślibórz	21580,0 0	10183,90	2055,21
Oddział, pododdział	I-ctwo Otanów: 300-309; 310a-f, i-p, ~a; 311; 312b-g, ~b; 313- 333; 333A; 334-339; 346-350; 353-369; 375 I-ctwo Przydarłów: 3h-j; 287; 288; 342-345; 351; 352		

- **OChK „C – Barlinek”**

Obszar istniejący od 1998 roku. Ogólna powierzchnia obszaru wynosi 26344 ha, w tym w województwie zachodniopomorskim 13 172 ha.

Obecnie obowiązującym aktem prawnym w sprawie obszaru jest Uchwała Nr XXVI/361/13 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 22 lipca 2013 r., poz. 2753) zmieniająca uchwałę Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 66, poz. 1804 ze zm.).

Celem powołania obszaru jest zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych i przyrodniczo-rekreacyjnych Równiny Gorzowskiej i Pojezierza Myśliborsko-Barlineckiego. Teren jest urozmaicony licznymi bezodpływowymi jeziorkami i rynnami polodowcowymi. Stanowi otulinę Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Jest cenny pod względem krajobrazowym i przyrodniczym.

Do czynników nadających temu obszarowi wysokie walory krajobrazowe należą: doliny rzeczne, niewielkie oczka jeziorek śródpolnych, stawy rybne, rozległe połacie łąk i pól uprawnych jak również obiekty zabytkowe i parki wiejskie.

OChK C - Barlinek	Pow. obszaru [ha]	Pow. w zasięgu terytorialn ym [ha]	Pow. N-ctwa [ha]
Nadleśnictwo Myślibórz	13172,0 0	1337,18	2,45
Oddział, pododdział	I-ctwo Lipiany: 55m, n		

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie Nadleśnictwa Myślibórz znajduje się 6 pomników przyrody.

Lp.	Akt prawny	Dz. Urz.	Położenie		Gatunek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Wiek	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo					
1.	Uchwała Nr XIV/138/2007 RM w Myśliborzu z dnia 24.09.2007 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 122 z 2007 r., poz. 2309	432j	Myślibórz <i>Krusze</i>	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	26	300 lat	-
2.	Uchwała Nr XVII/137/2004 4 RG Kozielice z dnia 15.12.2004 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 3 z 2005 r., poz. 61	109bx	Kozielice <i>Piaseczno</i>	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	505	24	320 lat	-

Lp.	Akt prawny	Dz. Urz.	Położenie		Gatunek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Wiek	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo					
3.	Uchwała Nr XXII/247/09 RG Banie z dnia 28.04.2009 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 52 z 2009 r., poz. 1331	112x	Banie Piaseczno	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	500	24	150 lat	-
4.	Uchwała Nr XXII/234/13 RG Kozielice z dnia 24.10.2013 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1176	93d	Kozielice Przydartów	Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	420	-	350 lat	-
5.			86f	Kozielice Przydartów	Dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>	480; 410	-	350 lat	Dwa pojedyncze drzewa

Natura 2000

Natura 2000 jest przyjętym przez Unię Europejską systemem ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ten nie ma zastępować systemów krajowych, ale je uzupełniać – dawać merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega na wybraniu (wg określonych kryteriów), a następnie objęciu skuteczną ochroną określonych obszarów. Podstawę do wybrania i ochrony obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią dwie dyrektywy europejskie: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa:

- **Dyrektywa Rady 2009/147/WE** (Wild Birds Directive) z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia). W myśl tej dyrektywy powołuje się **Obszary Specjalnej Ochrony (OSO)**.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** (Habitat Directive) z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Habitatowa bądź Siedliskowa). Dyrektywa ta zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do typowania terenów ważnych dla ochrony gatunków oraz siedlisk jako **Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)**.

W dniu 3 grudnia 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Obszary Mające Znaczenie dla Wspólnoty. Z chwilą zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską obszar podlega wszystkim przepisom ustaw. Wyznaczenie obszarów siedliskowych (SOO) nastąpi w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska.

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. wyznaczono 144 obszary specjalnej ochrony ptaków.

Art. 33. 1. Ustawy o Ochronie Przyrody zabrania podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000.

Przepis ten stosuje się również dla projektowanych obszarów Natura 2000.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Myślibórz znajdują się:

- specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW (SOO):
 - **Pojezierze Myśliborskie PLH320014;**
 - **Dolina Tywy PLH320050;**
 - **Dziczy Las PLH320060;**
 - **Las Baniewicki PLH320064;**
 - **Jezioro Dobropolskie PLH320070.**

	Powierzchnia [ha]	
Sumaryczna powierzchnia obszarów Natura 2000	5815,77	% pow. nadleśnictwa
Rzeczywista powierzchnia obszarów Natura 2000	5815,77	44,7

Ochrona strefowa

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunków lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.²

Ostoje, miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych gatunków zwierząt podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Na terenie Nadleśnictwa Myślibórz wyznaczono łącznie 20 stref ochrony, w tym:

- 9 stref ochrony bielika,
- 3 strefy ochrony bociana czarnego,
- 3 strefy ochrony kani rudej,
- 1 strefę ochrony kani czarnej,
- 3 strefy ochrony orlika krzykliwego.
- 1 strefę ochrony sokoła wędrownego

² Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 627, z późn. zm.)